

Pensioenreglement Huysman

**Stichting Algemeen Pensioenfonds
Volo pensioen**

2019

Inhoudsopgave

DEEL I: PENSIOENAANSPRAKEN EN PENSIOENRECHTEN	4
Lijst met afkortingen	5
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	6
Paragraaf 1 Werkingssfeer en begrippen	6
Artikel 1.1 Werkingssfeer	6
Artikel 1.2 Begrippen	6
Paragraaf 2 Karakter pensioenregeling, uitgaande waardeoverdracht en afkoop	9
Artikel 1.3 Karakter pensioenregeling.....	9
Artikel 1.4 Uitgaande individuele waardeoverdracht	9
Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen.....	10
Paragraaf 3 Informatieverplichtingen	10
Artikel 1.6 Algemene bepalingen	10
Artikel 1.7 Informatieverstrekking op verzoek.....	10
Artikel 1.8 Informatieverstrekking aan de gewezen deelnemer	11
Artikel 1.9 Informatieverstrekking aan de ex-partner	11
Artikel 1.10 Informatieverstrekking aan de pensioengerechtigde	12
Artikel 1.11 Informatieverstrekking bij vertrek naar een andere lidstaat	12
Paragraaf 4 Overige bepalingen.....	12
Artikel 1.12 Beperking beschikking over pensioenaanspraken en pensioenrechten	12
Artikel 1.13 Uitsluiting van rechten	12
Artikel 1.14 Fiscale begrenzing.....	13
Artikel 1.15 Gegevensverstrekking	13
Artikel 1.16 Bijzondere gevallen	13
Artikel 1.17 Wijzigingsbevoegdheid.....	13
Artikel 1.18 Geschillen	14
Artikel 1.19 Inwerkingtreding.....	14
Hoofdstuk 2 Verlaging, toeslagverlening en uitbetaling van pensioenrechten	15
Paragraaf 1 Herstelplan en verlaging.....	15
Artikel 2.1 Maatregelen bij een herstelplan	15
Artikel 2.2 Verlaging van de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten	15
Paragraaf 2 Toeslagverlening	15
Artikel 2.3 Voorwaardelijke toeslagverlening	15
Artikel 2.4 Incidentele toeslagverlening	16
Paragraaf 3 Uitbetaling van pensioenrechten.....	16
Artikel 2.5 Uitbetaling van pensioen.....	16
Hoofdstuk 3 Ouderdomspensioen	18
Paragraaf 1 Ingang ouderdomspensioen.....	18
Artikel 3.1 Ouderdomspensioen.....	18
Paragraaf 2 Keuzemogelijkheden met betrekking tot het ouderdomspensioen	18
Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum	18
Artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum	19

Artikel 3.4	Variëren in hoogte van het ouderdomspensioen	19
Artikel 3.5	Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang	20
Hoofdstuk 4	Partnerpensioen en wezenpensioen	21
Artikel 4.1	Partnerpensioen.....	21
Artikel 4.2	Wezenpensioen	21
Artikel 4.3	Ruil partnerpensioen voor ouderdomspensioen	21
Artikel 4.4	Uitsluiting nabestaandenpensioen	22
Hoofdstuk 5	Einde partnerrelatie.....	23
Artikel 5.1	Bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner	23
Artikel 5.2	Verevening van pensioenrechten bij scheiding	24
Artikel 5.3	Geconverteerd ouderdomspensioen.....	24
ADDENDUM IA: PENSIOENAANSPRAKEN/RECHTEN UIT COLLECTIEVE		
WAARDEOVERDRACHT.....		
Artikel I	Begrippen.....	26
Artikel II	Collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2018	26
Artikel III	Collectiviteitkringen.....	26
Artikel IV	Toeslagverlening/verlaging verzekerde aanspraken- en rechten bij Delta Loyd	26
Artikel V	Toegekende premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid	27
Artikel VI	Ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen	27
Artikel VII	Overige bepalingen m.b.t. arbeidsongeschiktheid	28
Artikel VIII	Maximering wezenpensioen	29
DEEL II: PREMIEVRIJE OPBOUW VAN PENSIOENAANSPRAKEN BIJ		
ARBEIDSONGESCHIKTHEID		
Hoofdstuk 6	Algemene bepalingen	31
Artikel 6.1	Begin van de deelneming.....	31
Artikel 6.2	Inkomende individuele waardeoverdracht	31
Artikel 6.3	Einde van de deelneming	32
Artikel 6.4	Premievrije pensioenaanspraken bij einde deelneming.....	32
Artikel 6.5	Informatieverstrekking aan de deelnemer	32
Hoofdstuk 7	Opbouw ouderdomspensioen	32
Artikel 7.1	Opbouw ouderdomspensioen.....	33
Artikel 7.2	Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming	33
Hoofdstuk 8	Partnerpensioen en wezenpensioen (opbouwbasis).....	34
Artikel 8.1	Opbouw partnerpensioen	34
Artikel 8.2	Opbouw wezenpensioen.....	34
Hoofdstuk 9	Partnerpensioen en wezenpensioen (risicobasis).....	35
Artikel 9.1	Partnerpensioen op risicobasis.....	35
Artikel 9.2	Wezenpensioen op risicobasis	35
Bijlage 1	Cijfers en bedragen.....	36
Bijlage 2	Contantewaardefactoren	37

DEEL I: PENSIOENAANSPRAKEN EN PENSIOENRECHTEN

Lijst met afkortingen

In dit pensioenreglement worden de hieronder opgenomen afkortingen gehanteerd:

ABTN	: Actuariële en bedrijfstechnische nota
Anw	: Algemene nabestaandenwet
AOW	: Algemene Ouderdomswet
BW	: Burgerlijk Wetboek
CAO	: Collectieve arbeidsovereenkomst
CPI	: Consumentenprijsindexcijfer
DNB	: De Nederlandsche Bank
IVA	: Regeling Inkomensverzekering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
UWV	: Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
WAO	: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wet IB	: Wet inkomstenbelasting 2001
Wet LB	: Wet op de loonbelasting 1964
Wet VPS	: Wet verevening pensioenrechten bij scheiding
WGA	: Regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WIA	: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WW	: Werkloosheidswet

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1 Werkingssfeer en begrippen

Artikel 1.1 Werkingssfeer

1. Het pensioenreglement met bijlagen regelt de rechtsverhouding tussen het pensioenfonds en de (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde.
2. Het pensioenreglement kan meer dan één pensioenregeling omvatten.
3. De begrippen die in de statuten van het pensioenfonds worden gebruikt gelden ook voor het pensioenreglement.

Artikel 1.2 Begrippen

In het pensioenreglement worden onderstaande begrippen gebruikt.

- AOW-gerechtigde leeftijd:
de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de AOW.
- Arbeidsongeschikt:
arbeidsongeschikt in de zin van de WIA of WAO.
- Basisregeling
(het deel van) de pensioenregeling waaraan iedere deelnemer op basis van de pensioenovereenkomst gehouden is om deel te nemen.
- Beleidsdekkingsgraad:
de gemiddelde dekkingsgraad van de collectiviteitkring van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling van de beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring.
- Bestuur:
het bestuur van het pensioenfonds.
- Bijzonder partnerpensioen:
pensioen dat de ex-partner ontvangt op het moment van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- Collectiviteitkring:
een of meerdere pensioenregelingen waarvoor het pensioenfonds een afgescheiden vermogen aanhoudt.
- Deelnemer:
de (gewezen) werknemer die op grond van een pensioenovereenkomst pensioenaanspraken verwerft jegens het pensioenfonds.
Als deelnemer wordt ook beschouwd de (gewezen) werknemer die premievrij pensioenaanspraken verwerft bij arbeidsongeschiktheid.
- Dekkingsgraad:
de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de technische voorziening van de collectiviteitkring.

- Ex-partner:
 - a. de persoon van wie het huwelijk met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd door echtscheiding of door scheiding van tafel en bed;
 - b. De persoon van wie het geregistreerde partnerschap met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd met wederzijds goedvinden of is ontbonden op verzoek van één van hen;
 - c. De persoon van wie de gemeenschappelijke huishouding met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd om een andere reden dan overlijden of het aangaan van een huwelijk of geregistreerd partnerschap en dit door deze persoon en/of de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde schriftelijk gemeld is aan het pensioenfonds.
 - d. In het geval van pensioenverevening als bedoeld in de Wet VPS wordt onder ex-partner verstaan: de ex-partner zoals beschreven onder a en b.
- Gemeenschappelijke huishouding: de relatie tussen twee ongehuwde personen die geen van beiden een geregistreerd partnerschap of een andere gemeenschappelijke huishouding hebben, als zij:
 - a. in de gemeentelijke basisadministratie op één adres zijn ingeschreven;
 - b. gezamenlijk een gemeenschappelijke huishouding voeren;
 - c. de gemeenschappelijke huishouding vóór overlijden hebben gemeld aan het pensioenfonds; en
 - d. geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn van elkaar zijn.
- Gepensioneerde: de pensioengerechtigde voor wie op grond van dit pensioenreglement het ouderdomspensioen is ingegaan.
- Gewezen deelnemer: de (gewezen) werknemer door wie op grond van dit pensioenreglement, anders dan door overlijden of pensionering, geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het pensioenfonds.
- Grensbedrag klein pensioen: Het grensbedrag klein pensioen wordt jaarlijks vastgesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2019: €484,09).
- Klein pensioen: Er is sprake van een klein pensioen als een pensioenaanspraak onder het grensbedrag klein pensioen ligt.
- Ouderdomspensioen: pensioen dat de (gewezen) deelnemer ontvangt vanaf de pensioeningangsdatum tot aan zijn/haar overlijden.
- Partner: de persoon met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een partnerrelatie heeft. Er is op grond van dit pensioenreglement slechts sprake van één partner.
- Partnerpensioen: pensioen dat de partner ontvangt op het moment van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- Partnerrelatie: huwelijk, geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijke huishouding.

- Pensioen:
levenslang (bijzonder) ouderdomspensioen, levenslang (bijzonder) partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen, wezenpensioen of WIA-excedentpensioen in de zin van dit pensioenreglement.
- Pensioenaanspraak:
recht op een nog niet ingegaan pensioen, uitgezonderd overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.
- Pensioenfonds:
Stichting Algemeen Pensioenfonds Volo pensioen.
- Pensioengerechtigde:
de persoon die jegens het pensioenfonds recht heeft op een ingegaan pensioen.
- Pensioeningangsdatum:
de dag waarop het ouderdomspensioen (gedeeltelijk) ingaat.
- Pensioenovereenkomst:
hetgeen tussen de werkgever en de werknemer is overeengekomen betreffende pensioen.
- Pensioenreglement:
dit pensioenreglement, alsmede de modules en bijlagen zoals vastgesteld op 11 december 2018, alsmede iedere wijziging hierop.
- Pensioenrecht:
recht op een pensioen dat is ingegaan.
- Pensioenrekendatum:
de dag waarop de (gewezen) deelnemer de fiscale pensioenrichtleeftijd bereikt als bedoeld in artikel 18a Wet LB. Hierop wordt de pensioenopbouw gebaseerd.
- Premieovereenkomst
een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde premie die uiterlijk op de pensioendatum wordt omgezet in een vaste of variabele pensioenuitkering.
- Prijsontwikkeling:
de prijsontwikkeling volgens de consumenten prijsindex (CPI) zoals vastgesteld en bekend gemaakt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
- Standaard pensioendatum:
de dag waarop de (gewezen) deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Dit is de dag waarop de deelneming in de pensioenregeling eindigt en het ouderdomspensioen ingaat, tenzij de deelnemer er voor kiest om deze datum te vervroegen of uit te stellen. Als de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet is vastgesteld, dan wordt uitgegaan van de hoogste op 1 januari van het kalenderjaar al wel vastgestelde AOW-gerechtigde leeftijd.
- Uitkeringsovereenkomst:
een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde pensioenuitkering.
- Uitvoeringsovereenkomst:
de overeenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten.
- Uitvoeringsreglement:
de door het pensioenfonds opgestelde regeling inzake de uitvoering van een beëindigde pensioenregeling als bedoeld in artikel 23a Pensioenwet.
- Wees:

- a. de persoon tot wie de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als vader of moeder in familierechtelijke betrekking stond;
 - b. De persoon voor wie de overleden mannelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerde onderhoudsplichtig was zonder hem als kind te hebben erkend;
 - c. De persoon die door de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, ten tijde van het overlijden, als eigen kind werd onderhouden en opgevoed (verzorger).
- Wezenpensioen:
pensioen dat de wees ontvangt op het moment van overlijden van de deelnemer.

Paragraaf 2 Karakter pensioenregeling, uitgaande waardeoverdracht en afkoop

Artikel 1.3 Karakter pensioenregeling

De basisregeling heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst.

Artikel 1.4 Uitgaande individuele waardeoverdracht

1. De gewezen deelnemer kan de waarde van zijn premievrije aanspraken overdragen naar een andere pensioenuitvoerder of andere collectiviteitkring. Hierbij gelden de voorwaarden van artikel 71 tot en met 74 Pensioenwet.
2. Als de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen na beëindiging van de deelneming op de standaard pensioendatum op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, dan draagt het pensioenfonds de waarde van de premievrije aanspraken rechtstreeks over aan de nieuwe pensioenuitvoerder. Als het niet mogelijk is de waarde van de premievrije aanspraken na beëindiging van de deelneming over te dragen, doet het pensioenfonds jaarlijks een nieuwe poging tot waardeoverdracht tot na de beëindiging van de deelneming ten minste vijf jaar is verstreken.
3. De overdrachtswaarde wordt vastgesteld op grond van de regels die daartoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld.
4. Als het verzoek tot waardeoverdracht ook premievrije aanspraken op partnerpensioen betreft, dan moet de partner instemmen met de waardeoverdracht van het partnerpensioen. Als de partner niet instemt, wordt de waarde van de premievrije aanspraken op partnerpensioen niet overgedragen.
5. Door waardeoverdracht vervallen alle pensioenaanspraken uit hoofde van dit pensioenreglement, met uitzondering van:
 - a. een premievrije aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. een premievrije aanspraak op partnerpensioen als de partner niet heeft ingestemd met de waardeoverdracht.
6. Een waardeoverdracht wordt opgeschort zolang dit wegens de financiële positie van de collectiviteitkring en/of de andere betrokken pensioenuitvoerder, niet is toegestaan, met uitzondering van de situatie als bedoeld in het tweede lid.
7. Het pensioenfonds werkt niet mee aan grensoverschrijdende waardeoverdrachten, tenzij het pensioenfonds op grond van de wet verplicht is tot medewerking.

Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen

1. Het pensioenfonds heeft het recht bij pensioeningang een pensioenaanspraak af te kopen als
 - de pensioenaanspraak op ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum of de pensioenaanspraak op (bijzonder) partnerpensioen of wezenpensioen bij pensioeningang op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, en
 - de (gewezen) deelnemer instemt met afkoop ouderdomspensioen, de (ex-) partner instemt met afkoop (bijzonder) partnerpensioen of de wees instemt met afkoop wezenpensioen.
2. Het pensioenfonds heeft het recht een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 1.4 lid 2 tussentijds af te kopen als
 - het pensioenfonds de waarde van de premievrije aanspraken niet heeft kunnen overdragen aan een nieuwe pensioenuitvoerder, en
 - na de beëindiging van de deelneming ten minste vijf jaar is verstreken, en
 - de gewezen deelnemer instemt met de afkoop.
3. De afkoopsom wordt vastgesteld op basis van factoren die het pensioenfonds voor een bepaalde periode heeft vastgesteld. De hoogte en de geldigheidsduur van die factoren zijn opgenomen in Bijlage 2 van dit pensioenreglement.
4. Na betaling van de afkoopsom kan geen enkel recht meer worden ontleend aan pensioenaanspraken of pensioenrechten jegens het pensioenfonds.

Paragraaf 3 Informatieverplichtingen

Artikel 1.6 Algemene bepalingen

1. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde en overige belanghebbenden ten minste op de in de Pensioenwet voorgeschreven wijze, worden geïnformeerd over de pensioenregeling.
2. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde en overige belanghebbenden via de website kennis kunnen nemen van de in art. 46a Pensioenwet genoemde informatie en documenten zoals onder meer de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN en het bestuursverslag.
3. Het pensioenfonds verstrekt de informatie aan de (gewezen) deelnemer, de ex-partner en de pensioengerechtigde elektronisch. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemer, de ex-partner en de pensioengerechtigde schriftelijk over het voornemen tot elektronische informatieverstrekking. Als daartegen bezwaar wordt gemaakt, dan verstrekt het pensioenfonds de informatie schriftelijk.
4. De informatie die het pensioenfonds verstrekt of beschikbaar stelt, is correct, duidelijk en evenwichtig. De informatie wordt tijdig verstrekt of beschikbaar gesteld.

Artikel 1.7 Informatieverstrekking op verzoek

Het pensioenfonds verstrekt op verzoek van de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde:

- a. een opgave van zijn opgebouwde pensioenaanspraken;
- b. een indicatie van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken;

- c. relevante informatie over beleggingen;
- d. informatie die specifiek voor hem van belang is;
- e. informatie over een aanwijzing door de toezichthouder of de aanstelling van een bewindvoerder als dat van toepassing is.
- f. informatie aan de (gewezen) deelnemer over de consequenties van ruil van pensioensoorten als bedoeld in dit pensioenreglement.

Artikel 1.8 Informatieverstrekking aan de gewezen deelnemer

1. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer bij de beëindiging van de deelneming onder meer:
 - a. een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging van belang is, en
 - d. informatie over omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het pensioenfonds.
2. Het pensioenfonds stelt de gewezen deelnemer jaarlijks een uniform pensioenoverzicht beschikbaar op een besloten deel van de website van het pensioenfonds. Een keer in de vijf jaar verstrekt het pensioenfonds het uniform pensioenoverzicht schriftelijk dan wel digitaal, afhankelijk van de keuze van de gewezen deelnemer. Het uniform pensioenoverzicht bevat onder meer:
 - a. een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken;
 - b. informatie over de standaard pensioendatum; en
 - c. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
3. Het pensioenfonds informeert de gewezen deelnemer binnen 3 maanden na een voor hem relevante wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en op de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen.

Artikel 1.9 Informatieverstrekking aan de ex-partner

1. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner bij het einde van de partnerrelatie onder meer:
 - a. een opgave van de opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. informatie die voor de ex-partner specifiek van belang is.
2. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner ten minste één keer in de vijf jaar:
 - a. een opgave van de opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
3. Het pensioenfonds informeert de ex-partner binnen 3 maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over die wijziging.
4. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner die recht heeft op verevening op grond van de Wet VPS een opgave van de pensioenaanspraken die tijdens het huwelijk of geregistreerde partnerschap zijn opgebouwd. De opgave vermeldt tevens de

- ingangsdatum van de uitbetaling. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een kopie van deze opgave.
5. Het pensioenfonds verstrekt de opgave als bedoeld in het vorige lid na ontvangst van het formulier als bedoeld in artikel 2 lid 2 van de Wet VPS of een kopie of uittreksel van de overeenkomst als bedoeld in artikel 4 lid 1 van de Wet VPS.
 6. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner die op grond van de Wet VPS jegens het pensioenfonds een eigen aanspraak op pensioen heeft verkregen, een opgave van zijn aanspraak op geconverteerd ouderdomspensioen. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een kopie van deze opgave en een opgave van zijn verlaagde pensioenaanspraken.

Artikel 1.10 Informatieverstrekking aan de pensioengerechtigde

1. Het pensioenfonds informeert de pensioengerechtigde voorafgaand aan of bij de ingang van het pensioen en vervolgens jaarlijks over onder meer:
 - a. de pensioenrechten;
 - b. de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en wezenpensioen;
 - c. de toeslagverlening; en
 - d. de verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - e. informatie die specifiek voor de pensioengerechtigde in het kader van de pensioeningang van belang is.
2. Het pensioenfonds verstrekt de in de eerste 4 onderdelen van het eerste lid genoemde informatie jaarlijks aan de pensioengerechtigde. Daarnaast informeert het pensioenfonds de pensioengerechtigde binnen 3 maanden na een relevante wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op de vragen bij het pensioenfonds.

Artikel 1.11 Informatieverstrekking bij vertrek naar een andere lidstaat

Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer en gepensioneerde die zich in een andere EU-lidstaat vestigen, ten minste dezelfde informatie als aan de (gewezen) deelnemer en gepensioneerde die in Nederland blijven.

Paragraaf 4 Overige bepalingen

Artikel 1.12 Beperking beschikking over pensioenaanspraken en pensioenrechten

De pensioenaanspraken en pensioenrechten die voortvloeien uit dit pensioenreglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven dan wel formeel of feitelijk voorwerp worden van zekerheid, behalve in de gevallen als bedoeld in artikel 65 Pensioenwet of bij afkoop op grond van Artikel 1.5 van dit pensioenreglement.

Artikel 1.13 Uitsluiting van rechten

1. De (gewezen) deelnemer kan in ieder geval geen rechten ontlenen aan het pensioenreglement over de periode van deelneming waarvoor geen premie is betaald als gevolg van boze opzet van de deelnemer dan wel van de deelnemer en de werkgever samen.

2. Het pensioenfonds kan op grond van dwingendrechtelijke wet- en regelgeving gehouden zijn het pensioen niet uit te betalen, dan wel geen enkele andere handeling ten aanzien van het pensioen te verrichten.

Artikel 1.14 Fiscale begrenzing

Bij de toepassing van dit pensioenreglement wordt de ter zake geldende fiscale wet- of regelgeving in acht genomen.

Artikel 1.15 Gegevensverstrekking

1. De (gewezen) deelnemer en de gepensioneerde verstrekken aan het pensioenfonds alle gegevens die nodig zijn voor de juiste uitvoering van het pensioenreglement.
2. De gegevensverstrekking door de aangesloten werkgever aan het pensioenfonds is geregeld in de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement.
3. Het pensioenfonds houdt zich bij het verwerken van de persoonsgegevens aan de geldende privacywet- en regelgeving, waaronder de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg).

Artikel 1.16 Bijzondere gevallen

1. Het bestuur is bevoegd een bepaling uit het pensioenreglement niet toe te passen of daarvan af te wijken als toepassing daarvan, gelet op het doel of strekking van de betreffende bepaling, onredelijk is binnen de kaders die de Pensioenwet daaraan stelt.
2. In alle gevallen waarin dit pensioenreglement niet voorziet, beslist het pensioenfonds in overeenstemming met het doel en de strekking van de bepalingen van dit pensioenreglement.

Artikel 1.17 Wijzigingsbevoegdheid

1. Het pensioenreglement wordt opgesteld door Volo pensioen en dient te allen tijde in overeenstemming te zijn met de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement.
2. Het pensioenfonds is op grond van de statuten bevoegd om het pensioenreglement te wijzigen, maar met inachtneming van de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement als daarmee de pensioenregeling inhoudelijk wordt gewijzigd.
3. Als de pensioenrekendatum wijzigt, dan worden alle aanspraken op ouderdomspensioen en geconverteerd ouderdomspensioen per de wijzigingsdatum van de pensioenrekendatum op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend naar de gewijzigde pensioenrekendatum, tenzij dit pensioenreglement anders bepaalt.
4. De pensioenaanspraken die tot het moment van wijziging zijn opgebouwd kunnen niet worden gewijzigd behalve:
 - a. bij waardeoverdracht als bedoeld in de artikelen 76, 78 en 83 Pensioenwet;
 - b. bij een verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten als bedoeld in artikel 134 Pensioenwet.
5. Als op grond van artikel 19c Wet op de Loonbelasting onderdelen van het pensioenreglement leiden tot een onzuivere pensioenregeling, dan is het

pensioenfonds bevoegd het pensioenreglement met terugwerkende kracht zodanig aan te passen dat alsnog sprake is van een zuivere pensioenregeling.

Artikel 1.18 Geschillen

1. De (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde, (ex-)partner of andere aanspraakgerechtigde kan op grond van het klachtenreglement een klacht indienen bij het bestuur over de uitvoering van dit pensioenreglement.
2. De (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde, (ex-)partner of andere aanspraakgerechtigde kan op grond van het geschillenreglement een geschil met betrekking tot een individueel bestuursbesluit van het pensioenfonds aanhangig maken bij de geschillencommissie.

Artikel 1.19 Inwerkingtreding

Dit pensioenreglement met bijlagen is voor het laatst gewijzigd per 1 januari 2019.

Hoofdstuk 2 Verlaging, toeslagverlening en uitbetaling van pensioenrechten

Paragraaf 1 Herstelplan en verlaging

Artikel 2.1 Maatregelen bij een herstelplan

1. Het pensioenfonds is op grond van artikel 138 Pensioenwet verplicht een herstelplan in te dienen als de beleidsdekkingsgraad per einde van een kalenderkwartaal ligt onder de grens van het vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 132 Pensioenwet.
2. De maatregelen die het pensioenfonds in het kader van een herstelplan kan nemen zijn voor zover van toepassing een beperking van de toeslagverlening zoals nader uitgewerkt in Artikel 2.3 en een verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten zoals nader uitgewerkt in Artikel 2.2.

Artikel 2.2 Verlaging van de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten

1. Het pensioenfonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten verlagen indien:
 - a. de collectiviteitkring gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij of krachtens artikel 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
 - b. de collectiviteitkring niet binnen een redelijke termijn voldoet aan artikel 131 of artikel 132 Pensioenwet zonder dat de belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van de premie, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet.
2. Het pensioenfonds kan de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten tevens verlagen in geval de situatie als omschreven in artikel 140 Pensioenwet zich voordoet.
3. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden schriftelijk over het besluit tot verlaging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten.
4. De verlaging wordt op zijn vroegst gerealiseerd drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd.

Paragraaf 2 Toeslagverlening

Artikel 2.3 Voorwaardelijke toeslagverlening

1. Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenaanspraken en – rechten jaarlijks te verhogen. Een toeslag wordt uitsluitend verleend indien de financiële positie van de collectiviteitkring dat toelaat. De toeslag bedraagt maximaal de procentuele verhoging van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde CPI alle huishoudens. Hierbij wordt uitgegaan van de

- ontwikkeling van de CPI van 30 september van het voorafgaande jaar tot 30 september van het jaar waarover de toeslag verlening wordt vastgesteld.
2. De toeslag is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op toeslag. Een besluit om in enig jaar toeslag te verlenen, vormt geen garantie voor in toekomstige jaren te verlenen toeslag. De toeslagverlening wordt niet gefinancierd uit de premie, maar alleen uit overrendement. Er is geen bestemmingsreserve voor toeslagverlening. Het pensioenfonds kan nadere regels stellen met betrekking tot de toeslagverlening.
 3. Het pensioenfonds beslist jaarlijks op basis van de dekkingsgraad per 30 september of en in hoeverre er op de pensioenaanspraken en -rechten toeslag wordt verleend rekening houdend met de financiële positie van de collectiviteitkring. Het pensioenfonds kan uitsluitend toeslag verlenen als:
 - de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%,
 - de verleende mate van toeslagverlening naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft, en
 - de toeslagverlening in overeenstemming is met het herstelplan als dat van toepassing is.
 4. Toeslag wordt niet verleend indien dit op grond van de Pensioenwet dan wel aanverwante wet- en regelgeving niet is toegestaan.
 5. Toeslagverlening vindt plaats per 1 januari. Ingeval het pensioenfonds later dan 1 januari besluit tot het verlenen van toeslag, dan vindt de toeslagverlening met terugwerkende kracht plaats.

Artikel 2.4 Incidentele toeslagverlening

1. Het pensioenfonds kan besluiten een incidentele toeslag te verlenen.
2. Het pensioenfonds kan een incidentele toeslagverlening uitsluitend verlenen als:
 - a. de nagestreefde mate van toeslagverlening zoals genoemd in Artikel 2.3 naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft;
 - b. de beleidsdekkingsgraad minimaal het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 Pensioenwet behoudt; en
 - c. het in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend.
3. Een incidentele toeslag wordt aan elke (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde slechts toegekend indien en voor zover er nog sprake is van niet al eerder ingehaalde gemiste toeslagverlening en/of niet al eerder gerepareerde verlaging van pensioenaanspraken- en rechten.
4. Een besluit tot incidentele toeslagverlening heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling.

Paragraaf 3 Uitbetaling van pensioenrechten

Artikel 2.5 Uitbetaling van pensioen

1. Het pensioen wordt door het pensioenfonds toegekend en uitbetaald nadat dit door de rechthebbende is aangevraagd. Als er geen aanvraag is, dan kan het pensioenfonds in bijzondere gevallen ambtshalve een pensioen toekennen.

2. Het pensioenfonds keert het pensioen jaarlijks uit in twaalf gelijke termijnen. Het pensioen wordt uitbetaald in euro's en onder inhouding van wettelijke inhoudingen.
3. Het pensioenfonds herziet een onjuiste toekenning en/of uitbetaling van pensioen. Deze herziening kan plaatsvinden met terugwerkende kracht. Bij een herziening in het voordeel van de pensioengerechtigde, betaalt het pensioenfonds het te weinig uitbetaalde pensioen na. Bij een herziening in het nadeel van de pensioengerechtigde vordert het pensioenfonds het teveel uitbetaalde pensioen terug. Het pensioenfonds kan terugvordering geheel of gedeeltelijk achterwege laten als het de pensioengerechtigde redelijkerwijs niet duidelijk is of had kunnen zijn dat hij teveel pensioen ontving.
4. Zolang de pensioengerechtigde in leven is, verjaart de rechtsoverdracht tot het toekennen van de pensioenuitkering niet.
5. Het pensioenfonds kan aanvullende voorwaarden stellen (zoals het verschaffen van documentatie) aan het toekennen en uitbetalen van pensioen.

Hoofdstuk 3 Ouderdomspensioen

Paragraaf 1 Ingang ouderdomspensioen

Artikel 3.1 Ouderdomspensioen

1. Het ouderdomspensioen gaat geheel of gedeeltelijk in op de pensioeningangsdatum. De pensioeningangsdatum is gelijk aan de standaard pensioendatum, tenzij de (gewezen) deelnemer er voor kiest het ouderdomspensioen vervroegd of uitgesteld in te laten gaan. Het ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.
2. De hoogte van de eerste uitkering wordt bepaald naar evenredigheid tussen de pensioeningangsdatum en het einde van de maand. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.
3. De pensioenaanspraken worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend van de pensioenrekendatum naar de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer.
4. Wijzigt de pensioenrekendatum, dan geldt deze voor alle opgebouwde en nog op te bouwen aanspraken op ouderdomspensioen. De gewijzigde pensioenrekendatum geldt echter niet voor:
 - a. Het deel van het ouderdomspensioen dat al is ingegaan;
 - b. het deel van het ouderdomspensioen dat op hetzelfde tijdstip ingaat als het tijdstip van wijzigen van de pensioenrekendatum;
 - c. de gewezen deelnemer die de pensioeningangsdatum van het ouderdomspensioen op het tijdstip van wijzigen geheel of gedeeltelijk heeft uitgesteld.

Voor dit (deel van het) ouderdomspensioen blijft de pensioenrekendatum gelijk aan de pensioenrekendatum zoals die van toepassing was op het moment van ingang dan wel uitstellen.

5. Als gevolg van het aanpassen van de pensioenrekendatum wordt het (deel van het) ouderdomspensioen waarvan de pensioenrekendatum wijzigt, vermenigvuldigd met de collectieve uitstelfactoren. Deze factoren worden door het bestuur zodanig vastgesteld dat het wijzigen van de pensioenrekendatum voor de collectiviteitkring collectief actuariel neutraal is.

Paragraaf 2 Keuzemogelijkheden met betrekking tot het ouderdomspensioen

Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum

1. De (gewezen) deelnemer kan het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk eerder in laten gaan dan de standaard pensioendatum. Voor het deel dat de deelnemer arbeidsongeschikt is, kan het ouderdomspensioen niet vervroegd worden opgenomen.
2. De pensioeningangsdatum kan niet meer dan vijf jaar vóór de standaard pensioendatum liggen.
3. Indien (gedeeltelijke) vervroeging van de pensioeningangsdatum plaatsvindt, vindt eventueel eerst de (gedeeltelijke) ruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen plaats als bedoeld in artikel 3.5 van dit pensioenreglement.

4. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek tot vervroeging vier maanden voor de maand waarin de gewenste pensioeningangsdatum is gelegen aan het pensioenfonds. Indien de (gewezen) deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn, wordt de (gewezen) deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen vervroegen.
5. Een verzoek tot aanpassing van de pensioeningangsdatum is eenmalig en onherroepelijk.
6. De hoogte van het vervroegde ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
7. Het pensioenfonds kan aan vervroeging nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

1. De (gewezen) deelnemer kan het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk later in laten gaan dan de standaard pensioendatum.
2. De pensioeningangsdatum kan niet meer dan vijf jaar na de standaard pensioendatum liggen.
3. Indien (gedeeltelijke) uitstel van de pensioeningangsdatum plaatsvindt, vindt eventueel eerst de ruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen plaats als bedoeld in artikel 3.5 van dit pensioenreglement.
4. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek tot uitstel vier maanden voor de maand waarin de standaard pensioendatum is gelegen aan het pensioenfonds. Indien de deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt de deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen uitstellen.
5. Een verzoek tot aanpassing van de pensioeningangsdatum is eenmalig en onherroepelijk.
6. De hoogte van het uitgestelde ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in Bijlage 2 van dit pensioenreglement.
7. Het (gedeeltelijk) uitstellen van het ouderdomspensioen heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.
8. Het pensioenfonds kan aan uitstel nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 3.4 Variëren in hoogte van het ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum de keuze om het ouderdomspensioen in hoogte te laten variëren.
2. De (gewezen) deelnemer kan kiezen voor een hoog ouderdomspensioen gevolgd door een laag ouderdomspensioen of voor een laag ouderdomspensioen gevolgd door een hoog ouderdomspensioen.
3. De verhouding tussen het hoge ouderdomspensioen en het lage ouderdomspensioen bedraagt 100:75. Bij de beoordeling van deze verhouding mag voor de periode gelegen voor het bereiken van de AOW-leeftijd een bedrag van maximaal tweemaal de AOW voor gehuwden buiten beschouwing worden gelaten. De (gewezen) deelnemer kan voor de periode van een hoog dan wel laag ouderdomspensioen kiezen voor een periode van minimaal één maand en maximaal tien jaar.

4. Indien de uitkering een gedeelte van de maand betreft wordt de uitkering naar evenredigheid bepaald. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.
5. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek voor een variërend ouderdomspensioen vier maanden voor de pensioeningangsdatum aan het pensioenfonds. Indien de deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt de deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen variëren.
6. Een verzoek tot een variërend ouderdomspensioen is eenmalig en onherroepelijk.
7. De hoogte van het variërend ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt.
8. Het vaststellen van de variabele uitkeringshoogte vindt plaats na een eventuele (gedeeltelijke) vervroeging of uitstel van de pensioeningangsdatum als bedoeld in Artikel 3.2 respectievelijk Artikel 3.3 van dit pensioenreglement.
9. Als de (gewezen) deelnemer een deel van het ouderdomspensioen variabel heeft laten ingaan en vervolgens het resterende ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk laat ingaan, dan kan de (gewezen) deelnemer ook het resterende ouderdomspensioen eenmalig in hoogte laten variëren. De datum waarop het resterende hoge en lage ouderdomspensioen in elkaar overgaan, is dan gelijk aan het moment waarop voor het reeds lopende variabel pensioen de hoge en lage uitkering in elkaar overgaan.

Artikel 3.5 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang

1. De (gewezen) deelnemer heeft de keuze een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen te ruilen voor partnerpensioen en wezenpensioen. Deze keuzemogelijkheid bestaat op het moment dat het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk ingaat, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum van de (gewezen) deelnemer. Bij gedeeltelijke pensioeningang wordt de ruilkeuze gemaakt voor het deel dat het ouderdomspensioen wordt opgenomen.
2. De (gewezen) deelnemer doet het verzoek tot uitruil vier maanden voor de pensioeningangsdatum, maar uiterlijk vier maanden voor de standaard pensioendatum aan het pensioenfonds. Als de (gewezen) deelnemer met een partner niet binnen de door het pensioenfonds gestelde termijn reageert, dan ruilt het pensioenfonds ouderdomspensioen voor partnerpensioen. Indien de (gewezen) deelnemer zonder partner geen verzoek indient binnen de gestelde termijn wordt geacht dat de (gewezen) deelnemer geen gebruik wenst te maken van het recht op uitruil.
3. Een verzoek tot uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verlaging van het ouderdomspensioen en de verhoging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in Bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Het totale partnerpensioen (inclusief het bijzonder partnerpensioen) mag na de uitruil van het ouderdomspensioen in partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum dat na de uitruil resteert.
6. Het pensioenfonds kan aan de ruil nadere voorwaarden verbinden.

Hoofdstuk 4 Partnerpensioen en wezenpensioen

Artikel 4.1 Partnerpensioen

Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het partnerpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 4.2 Wezenpensioen

1. Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het wezenpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de wees 21 jaar wordt of op de laatste dag van de maand waarin de wees overlijdt voor die datum. Het wezenpensioen wordt verlengd tot uiterlijk de laatste dag van de maand waarin de wees 27 jaar wordt indien:
 - a. de beschikbare tijd van de wees grotendeels in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding; of
 - b. de wees 45% of meer arbeidsongeschikt is.
2. Het wezenpensioen wordt verdubbeld vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de dag dat beide ouders en/of verzorgers van de wees zijn overleden.
3. Als meer dan vijf wezen recht hebben op wezenpensioen, dan wordt het wezenpensioen verlaagd. In dat geval wordt het wezenpensioen in gelijke delen over alle wezen verdeeld.

Artikel 4.3 Ruil partnerpensioen voor ouderdompensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft op pensioeningangsdatum, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum, de keuze (een deel) van het opgebouwde partnerpensioen te ruilen voor ouderdompensioen. Bij gedeeltelijke pensioeningang wordt de ruilkeuze alleen gemaakt voor het deel dat het ouderdompensioen wordt opgenomen.
2. De (gewezen) deelnemer meldt de wens tot uitruil uiterlijk vier maanden voor de pensioeningangsdatum. De (gewezen) deelnemer die het uitruilverzoek niet binnen deze termijn indient, wordt geacht het partnerpensioen niet te willen uitruilen. Het verzoek dient mede door de partner te worden ondertekend.
3. Een verzoek tot uitruil van partnerpensioen in ouderdompensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verhoging van het ouderdompensioen en de verlaging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds heeft vastgesteld. De factoren zijn opgenomen in Bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Voor de (gewezen) deelnemer, die op de standaard pensioendatum of indien dit eerder is, het moment van volledige pensioeningang, geen partner heeft, wordt het opgebouwde partnerpensioen automatisch geruild voor ouderdompensioen.
6. Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan niet worden geruild in ouderdompensioen.

Artikel 4.4 Uitsluiting nabestaandenpensioen

Er is geen recht op nabestaandenpensioen als:

- de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde binnen een jaar na het begin van de partnerrelatie is overleden en het overlijden op basis van de gezondheidstoestand bij het aangaan van de partnerrelatie redelijkerwijs was te verwachten.
- het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde het gevolg is van een opzettelijk tegen het leven van deze persoon gericht misdrijf waarvoor de (ex-) partner of wees is veroordeeld.
- de partnerrelatie is begonnen na de standaard pensioendatum.

Hoofdstuk 5 Einde partnerrelatie

Artikel 5.1 *Bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner*

1. Bij beëindiging van de partnerrelatie heeft de ex-partner, indien en voor zover er sprake is van opgebouwd partnerpensioen in de basisregeling, recht op een aanspraak op bijzonder partnerpensioen ten behoeve van die ex-partner. Er is geen recht op bijzonder partnerpensioen als het partnerpensioen verzekerd is op risicobasis. Als de(gewezen) deelnemer of gepensioneerde, voor het einde van de partnerrelatie, zijn ouderdompensioen heeft geruild voor partnerpensioen, dan wordt hiermee rekening gehouden bij de vaststelling van de hoogte van het bijzonder partnerpensioen.
2. De ex-partner heeft geen recht op bijzonder partnerpensioen indien:
 - a. de partnerrelatie is geëindigd nadat de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde zijn opgebouwde partnerpensioen heeft geruild voor ouderdompensioen;
 - b. dit recht bij huwelijkse voorwaarden respectievelijk bij voorwaarden bij geregistreerd partnerschap respectievelijk in de samenlevingsovereenkomst is uitgesloten; of
 - c. dit bij schriftelijke overeenkomst met het oog op beëindiging van de partnerrelatie is overeengekomen.
 - d. Het bijzonder partnerpensioen is omgezet in geconverteerd ouderdompensioen.De in onderdeel c bedoelde overeenkomst is alleen geldig, indien deze overeenkomst aan het pensioenfonds is toegezonden en de ontvangst daarvan schriftelijk door het fonds is bevestigd.
3. Als een ex-partner recht heeft op een bijzonder partnerpensioen, dan wordt het opgebouwde partnerpensioen in dezelfde mate verlaagd.
4. Ruil van bijzonder partnerpensioen voor ouderdompensioen is niet mogelijk.
5. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het bijzonder partnerpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.
6. Het bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen dat is opgebouwd tot de dag dat de partnerrelatie is geëindigd.
7. Als het bijzonder partnerpensioen op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, dan heeft het pensioenfonds het recht om de aanspraak op bijzonder partnerpensioen af te kopen. Het pensioenfonds informeert de ex-partner binnen 6 maanden na de melding van de scheiding en gaat binnen die termijn over tot uitbetaling van de afkoopwaarde aan de ex-partner. Artikel 1.5 lid 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing.
8. De ex-partner die recht heeft op bijzonder partnerpensioen kan dit vervreemden aan een eerdere of latere partner van de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde onder de voorwaarden dat:
 - a. de vervreemding is overeengekomen bij notariële akte,
 - b. de vervreemding onherroepelijk is,
 - c. het pensioenfonds zich bereid verklaart het hieruit voortvloeiende afwijkende risico te dekken, en

- d. het verzoek tot vervreemding binnen drie maanden na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bij het pensioenfonds is ingediend. Het pensioenfonds heeft het recht om aan de ex-partner die het recht op bijzonder partnerpensioen wil vervreemden, medische waarborgen te vragen.
9. Overlijdt de ex-partner voordat het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer is ingegaan, maar uiterlijk voor de standaard pensioendatum, dan wordt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen omgezet in een aanspraak op opgebouwd partnerpensioen. De (gewezen) deelnemer kan de aanspraak op partnerpensioen uitruilen in ouderdomspensioen conform hetgeen bepaald in hoofdstuk 4 van dit pensioenreglement.
Overlijdt de ex-partner nadat het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer is ingegaan of na de standaard pensioendatum van de deelnemer als dat eerder is, dan komt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen te vervallen. Bij gedeeltelijke vervroegde ingang van het ouderdomspensioen gebeurt dit naar rato.
10. Overlijdt de ex-partner na een uitgaande waardeoverdracht dan komt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen te vervallen.

Artikel 5.2 Verevening van pensioenrechten bij scheiding

1. Bij scheiding als bedoeld in de Wet VPS heeft de ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen op grond van de Wet VPS.
2. Verevening van pensioenrechten door het pensioenfonds vindt alleen plaats als de scheiding binnen de in de wet genoemde termijn van twee jaar bij het pensioenfonds op de voorgeschreven wijze is gemeld.
3. Het verevende ouderdomspensioen gaat in op het moment dat het ouderdomspensioen voor de (gewezen) deelnemer in gaat. Het verevende ouderdomspensioen volgt de keuze van de (gewezen) deelnemer met betrekking tot het vervroegen of uitstellen van de pensioeningangsdatum en het variëren in hoogte als bedoeld in Artikel 3.2, Artikel 3.3 en Artikel 3.4 van dit pensioenreglement.
4. Het recht op uitbetaling aan de ex-partner eindigt op de laatste dag van de maand waarin:
 - a. de ex-partner, de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde overlijdt;
 - b. de ex-partner en de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde aan het pensioenfonds hebben gemeld dat zij zijn hertrouwd, een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan of zich hebben verzoend in geval van scheiding van tafel en bed.
5. De ex-partner en de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde kunnen het toepassen van de Wet VPS in de huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding uitsluiten.

Artikel 5.3 Geconverteerd ouderdomspensioen

1. De ex-partner heeft recht op een geconverteerd ouderdomspensioen als bij huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of een schriftelijke overeenkomst in verband met scheiding, op grond van de Wet VPS, is

- overeengekomen dat de pensioenaanspraak op bijzonder partnerpensioen en het recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen, worden omgezet in een pensioenaanspraak op ouderdomspensioen voor de ex-partner.
2. De omzetting is pas geldig als het pensioenfonds daarmee heeft ingestemd en dit heeft medegedeeld aan de ex-partner en de (gewezen) deelnemer en/of gepensioneerde.
 3. Het geconverteerd ouderdomspensioen wordt per de datum van scheiding berekend op basis van de contante waarde van de pensioenaanspraak op bijzonder partnerpensioen en de contante waarde van het deel van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde dat volgens de Wet VPS aan de ex-partner moet worden uitbetaald. De contante waarden worden berekend volgens de factoren die het pensioenfonds heeft vastgesteld.
 4. Als een ex-partner recht heeft op geconverteerd ouderdomspensioen, dan wordt het opgebouwde ouderdomspensioen verlaagd.
 5. Het geconverteerd ouderdomspensioen gaat in op de AOW-gerechtigde leeftijd van de ex-partner, maar niet eerder dan op de eerste dag van de maand na de maand waarin de omzetting heeft plaatsgevonden.
De ex-partner kan het geconverteerd ouderdomspensioen vervroegen, uitstellen of laten variëren in hoogte als bedoeld in Artikel 3.2, Artikel 3.3 en Artikel 3.4 van dit pensioenreglement.
 6. Het geconverteerd ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.
 7. Bij een wijziging van de pensioenrekendatum is Artikel 3.1 van overeenkomstige toepassing.
 8. De ex-partner kan de waarde van het geconverteerd ouderdomspensioen overdragen naar een andere pensioenuitvoerder of andere collectiviteitkring. Artikel 1.4 is van overeenkomstige toepassing op geconverteerd ouderdomspensioen.

ADDENDUM IA: PENSIOENAANSPRAKEN/RECHTEN UIT COLLECTIEVE WAARDEOVERDRACHT

Artikel I Begrippen

- **Deelnemingsjaar:**
een deelnemingsjaar is een kalenderjaar waarin is deelgenomen. Een gedeelte van een deelnemingsjaar wordt voor een evenredig deel meegeteld. Hiervoor wordt uitgegaan van 360 dagen in een kalenderjaar en 30 dagen in een maand. Een deelnemingsjaar telt voor de vaststelling van pensioen mee met toepassing van de deeltijdfactor.
- **Deeltijdfactor:**
het aantal uren dat de werknemer conform de arbeidsovereenkomst werkt, gedeeld door de bij de werkgever geldende volledige werktijd.
- **Franchise:**
het gedeelte van het pensioengevend salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd of is verzekerd.
- **Maximale WIA-jaarloon:**
maximale jaarloon waarover de WIA-uitkering wordt berekend.
- **Pensioengrondslag:**
het pensioengevend salaris verminderd met de franchise.

Artikel II Collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2018

1. De waarde van de tot en met 31 december 2017 bij de Stichting Jan Huysman Wz. fonds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten zijn per 1 januari 2018 aan het pensioenfonds overgedragen.
2. In het kader van deze waardeoverdracht zijn de pensioenaanspraken en -rechten omgezet in pensioenaanspraken waarop vanaf 1 januari 2018 de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing zijn.

Artikel III Collectiviteitkringen

Voor de pensioenregeling wordt een afgescheiden vermogen aangehouden in de collectiviteitkring Primo.

Artikel IV Toeslagverlening/verlaging verzekerde aanspraken- en rechten bij Delta Loyd

1. Indien het pensioenfonds in enig jaar besluit tot verhoging of verlaging van de pensioenaanspraken en -rechten in de basisregeling zal het pensioenfonds tevens de pensioenaanspraken en -rechten die zijn ondergebracht bij Delta Loyd verhogen of verlagen zoals omschreven in hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
2. De aanpassing van de pensioenaanspraken en -rechten als bedoeld in lid 1 leidt tot een verhoging of verlaging van de bij het pensioenfonds in collectiviteitkring Primo ondergebrachte pensioenaanspraken en -rechten.

Artikel V Toegekende premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid

1. De op 31 december 2017 bij de Stichting Jan Huysman Wz. fonds toegekende premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid, gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage, opbouwpercentage, deeltijdfactor en pensioengrondslag die golden op 31 december 2017, worden vanaf 1 januari 2018 gecontinueerd met inachtneming van het bepaalde in dit artikel.
2. Indien de premievrije voortzetting op 31 december 2017 betrekking had op een partnerpensioen op opbouwbasis, is Hoofdstuk 8 van toepassing. Indien de premievrije voortzetting op 31 december 2017 betrekking had op een partnerpensioen op risicobasis, is Hoofdstuk 9 van toepassing.
3. Op de premievrije voortzetting, zoals bedoeld in het eerste lid, zijn vanaf 1 januari 2018 de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing.
4. De premievrije voortzetting eindigt op de dag dat de WIA-uitkering of WAO-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de dag voor de standaard pensioendatum van de deelnemer.
5. Er is geen recht meer op premievrije voortzetting na een uitgaande waardeoverdracht als bedoeld in Artikel 1.4 van dit pensioenreglement.
6. Bij een verlaging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de premievrije voortzetting per diezelfde datum naar rato verlaagd.
7. Bij een verhoging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de premievrije voortzetting per diezelfde datum naar rato verhoogd. Het hierbij te hanteren arbeidsongeschiktheidspercentage kan echter nooit meer bedragen dan het arbeidsongeschiktheidspercentage dat gold op 31 december 2017.
8. De pensioengrondslag voor de premievrije voortzetting kan wijzigen in verband met de toeslagen of de verlaging van de pensioenrechten zoals omschreven in hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.

Artikel VI Ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen

1. Het op 31 december 2017 bij de Stichting Jan Huysman Wz. fonds ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen, gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage dat gold op 31 december 2017, wordt vanaf 1 januari 2018 gecontinueerd met inachtneming van het bepaalde in dit artikel.
2. Op het recht op arbeidsongeschiktheidspensioen, zoals bedoeld in het eerste lid, zijn vanaf 1 januari 2018 de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing.
3. Het arbeidsongeschiktheidspensioen eindigt op de dag dat de WIA-uitkering of WAO-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de dag voor de standaard pensioendatum van de deelnemer.
In aanvulling hierop eindigt het arbeidsongeschiktheidspensioen van deelnemers gebaseerd op een IVA-uitkering zodra de IVA-uitkering stopt. Er is geen recht op arbeidsongeschiktheidspensioen tijdens een WGA-uitkering.
4. Voor deelnemers die op 31 december 2017 het arbeidsongeschiktheidspensioen via de werkgever ontvingen, eindigt het arbeidsongeschiktheidspensioen, in afwijking van het vorige lid, op de dag dat de WIA-uitkering of WAO-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de eerste dag van de maand dat de deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt.

5. Er is geen recht meer op een arbeidsongeschiktheidspensioen na een uitgaande waardeoverdracht als bedoeld in Artikel 1.4 van dit pensioenreglement.
6. Uitkeringen die betrekking hebben op een gedeelte van een maand worden bepaald naar evenredigheid. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.
7. Bij een verlaging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen per diezelfde datum naar rato verlaagd.
8. Bij een verhoging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen per diezelfde datum naar rato verhoogd. Het hierbij te hanteren arbeidsongeschiktheidspercentage kan echter nooit meer bedragen dan het arbeidsongeschiktheidspercentage dat gold op 31 december 2017.
9. Het arbeidsongeschiktheidspensioen kan wijzigen in verband met de toeslagen of de verlaging van de pensioenrechten zoals omschreven in hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
10. Voor de deelnemer die nog in dienst is van de werkgever, wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen via de werkgever uitbetaald.

Artikel VII Overige bepalingen m.b.t. arbeidsongeschiktheid

1. Het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt vastgesteld door de verhouding tussen:
 - het ongemaximeerde WIA-maandloon verminderd met de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per maand verdient dan wel minimaal kan verdienen (restverdien capaciteit), en
 - het ongemaximeerde WIA-maandloon, te vermenigvuldigen met 100%.
 Hierbij wordt rekening gehouden met het totaal aan inkomsten uit arbeid. In geval van een WGA-vervolguitkering of WAO-uitkering wordt uitgegaan van het arbeidsongeschiktheidspercentage zoals vastgesteld door het UWV. Ingeval er bij een WAO-uitkering sprake is van het toepassen van artikel 44 van de WAO wordt uitgegaan van het op grond hiervan vastgestelde arbeidsongeschiktheidspercentage.
2. Bij de vaststelling van het arbeidsongeschiktheidspercentage worden de volgende klassen gehanteerd:

Klassen	Arbeidsongeschiktheidspercentage
80% of meer	100%
65% tot 80%	72,5%
55% tot 65%	60%
45% tot 55%	50%
35% tot 45%	40%
25% tot 35%	30% ¹⁾
15% tot 25%	20% ¹⁾
minder dan 15%	0%

¹⁾ Deze kunnen van toepassing zijn indien er sprake is van inkomsten die hoger zijn dan de restverdien capaciteit of bij de WAO.

3. De deelnemer is verplicht om elke wijziging van de WIA-uitkering of WAO-uitkering en andere omstandigheden, die van invloed kunnen zijn op de premievrije voortzetting of het arbeidsongeschiktheidspensioen onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven.

4. De deelnemer is verplicht de inkomsten uit arbeid onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven op de manier zoals voorgeschreven door het pensioenfonds.
5. De deelnemer is verplicht het pensioenfonds te melden als hij voor een periode van langer dan vier weken naar het buitenland gaat.
6. Wijzigingen in het pensioenreglement werken direct door op het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid.

Artikel VIII Maximering wezenpensioen

In afwijking van Artikel 4.2 lid 2 wordt het wezenpensioen niet verlaagd als meer dan vijf wezen recht hebben op wezenpensioen.

DEEL II: PREMIEVRIJE OPBOUW VAN PENSIOENAANSPRAKEN BIJ ARBEIDSONGESCHIKTHEID

Hoofdstuk 6 Algemene bepalingen

Artikel 6.1 Begin van de deelneming

1. De deelneming begint op het moment van onderbrengen van de pensioenregeling bij het pensioenfonds na de collectieve waardeoverdracht zoals omschreven in addendum 1a artikel II.
2. Een inkomende waardeoverdracht wijzigt het begin van de deelneming niet.

Artikel 6.2 Inkomende individuele waardeoverdracht

1. De deelnemer kan de waarde van zijn premievrije pensioenaanspraken die zijn opgebouwd bij een vorige pensioenuitvoerder overdragen naar de voor de deelnemer geldende basisregeling in de collectiviteitkring. Hierbij gelden de voorwaarden van artikel 71 tot en met 74 Pensioenwet.
2. Als een overdragende pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen, dan wendt pensioenfonds de overdrachtswaarde aan ter werving van de pensioenaanspraken voor de deelnemer.
3. De overdrachtswaarde wordt vastgesteld op grond van de regels die daartoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld.
4. De deelnemer moet, om gebruik te kunnen maken van het recht op inkomende waardeoverdracht bij wisseling van werkgever, zoals bedoeld in het eerste lid, een verzoek indienen bij het pensioenfonds voor een opgave van zijn pensioenaanspraken bij de overdragende pensioenuitvoerder.
5. De pensioenaanspraken die als gevolg van de waardeoverdracht bij het pensioenfonds worden verkregen, worden meegeteld bij de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen als bedoeld in dit pensioenreglement. Vanaf de overdrachtsdatum is op de overgedragen pensioenaanspraken het pensioenreglement van toepassing.
6. Als een overdrachtswaarde is verkregen van een pensioenuitvoerder die gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen als bedoeld in het tweede lid, dan informeert het pensioenfonds de deelnemer binnen 10 werkdagen na de overdrachtsdatum over de waardeoverdracht en de verworven pensioenaanspraken.
7. Als het verzoek tot waardeoverdracht, als bedoeld in het vierde lid, ook premievrije aanspraken op partnerpensioen betreft, dan moet de partner instemmen met de waardeoverdracht van het partnerpensioen. Als de partner niet instemt, wordt de waarde van de premievrije aanspraken op partnerpensioen niet overdragen.
Als de overdragende pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen, als bedoeld in het tweede lid, dan is voor de waardeoverdracht van het partnerpensioen geen instemming van de partner vereist.
8. De waarde van een premievrije aanspraak op bijzonder partnerpensioen blijft achter bij de vorige pensioenuitvoerder ten behoeve van de ex-partner.
9. Een waardeoverdracht wordt opgeschort zolang dit wegens de financiële positie van de collectiviteitkring en/of de andere betrokken pensioenuitvoerder, niet is toegestaan, met uitzondering van de situatie dat de overdragende

pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen.

10. Het pensioenfonds werkt niet mee aan grensoverschrijdende waardeoverdrachten, tenzij het pensioenfonds op grond van de Pensioenwet verplicht is tot medewerking.

Artikel 6.3 Einde van de deelneming

1. De deelneming eindigt uiterlijk op de dag voor het bereiken van de standaard pensioendatum van de deelnemer.
2. De deelneming eindigt eerder dan de datum genoemd in lid 1 en wel op de laatste dag voor de dag waarop:
 - a. de deelnemer overlijdt;
 - b. het ouderdomspensioen in gaat;
 - c. zodra de premievrije voortzetting van de deelneming bij arbeidsongeschiktheid eindigt.

Artikel 6.4 Premievrije pensioenaanspraken bij einde deelneming

1. De gewezen deelnemer heeft bij beëindiging van zijn deelneming recht op de tot op dat moment opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen, (bijzonder) partnerpensioen en wezenpensioen. De op risicobasis verzekerde pensioenaanspraken komen te vervallen.
2. Als de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen na beëindiging van de deelneming niet meer bedraagt dan €2 per jaar op de standaard pensioendatum, dan komen de premievrije pensioenaanspraken te vervallen. Dit is niet van toepassing als de gewezen deelnemer verhuist naar een andere lidstaat en hij het pensioenfonds daarover bij beëindiging van de deelneming heeft geïnformeerd.

Artikel 6.5 Informatieverstrekking aan de deelnemer

1. Het pensioenfonds informeert de deelnemer binnen drie maanden na een wijziging in het pensioenreglement over die wijziging. Daarbij informeert het pensioenfonds de deelnemer over de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen.
2. Het pensioenfonds informeert de deelnemer jaarlijks voor 1 oktober door middel van een uniform pensioenoverzicht over onder meer:
 - a. de verworven pensioenaanspraken;
 - b. toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. de standaard pensioendatum; en
 - d. de waardeangroei van de pensioenaanspraken van het voorafgaande kalenderjaar als bedoeld in artikel 3.127 Wet IB.

Hoofdstuk 7 Opbouw ouderdomspensioen

Artikel 7.1 Opbouw ouderdomspensioen

1. De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar ouderdomspensioen op. Het jaarlijks op te bouwen ouderdomspensioen bedraagt een percentage van de pensioengrondslag onder weging van de deeltijdfactor.
2. De opbouw wordt naar rato bepaald indien de deelnemer geen volledig kalenderjaar deelneemt aan deze pensioenregeling.
3. Voor de berekening van de hoogte van de jaarlijkse opbouw wordt de pensioenrekendatum gehanteerd.
4. De deelnemer bouwt vanaf de standaard pensioendatum tot de uitgestelde pensioeningangsdatum geen pensioen meer op.
5. Het ouderdomspensioen bedraagt de som van de jaarlijkse opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, alsmede de al toegekende toeslagen of verlagingen van deze pensioenaanspraken zoals omschreven in hoofdstuk twee van dit pensioenreglement.

Artikel 7.2 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming

1. In aanvulling op de keuzemogelijkheden uit Hoofdstuk 3 heeft de deelnemer, op het moment dat de deelneming eindigt, de keuze een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen te ruilen voor partnerpensioen en wezenpensioen.
2. Bij beëindiging van de deelneming doet de deelnemer het verzoek tot uitruil uiterlijk vier maanden na beëindiging van de deelneming aan het pensioenfonds. Indien de (gewezen) deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt geacht dat de (gewezen) deelnemer geen gebruik wenst te maken van het recht op uitruil.
3. Een verzoek tot uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verlaging van het ouderdomspensioen en de verhoging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in Bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Het totale partnerpensioen (inclusief het bijzonder partnerpensioen) mag na de uitruil van het ouderdomspensioen in partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum dat na de uitruil resteert.
6. Het pensioenfonds kan aan de ruil nadere voorwaarden verbinden.

Hoofdstuk 8 Partnerpensioen en wezenpensioen (opbouwbasis)

Artikel 8.1 Opbouw partnerpensioen

1. De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar partnerpensioen op. Het jaarlijks op te bouwen partnerpensioen bedraagt een percentage van de pensioengrondslag onder weging van de deeltijdfactor.
2. De opbouw wordt naar rato bepaald indien de deelnemer geen volledig kalenderjaar deelneemt aan deze pensioenregeling.
3. Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bedraagt het partnerpensioen de som van de jaarlijks opgebouwde aanspraken op partnerpensioen, alsmede de al toegekende toeslagen of verlagingen van deze pensioenaanspraken zoals omschreven in hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
4. Bij het overlijden van de deelnemer tijdens de deelneming wordt het partnerpensioen als bedoeld in lid 3 verhoogd met de aanspraken op partnerpensioen die de deelnemer over de ontbrekende deelnemingsjaren tussen de datum van overlijden en de standaard pensioendatum zou hebben opgebouwd bij ongewijzigde voortzetting van de deelneming.

Artikel 8.2 Opbouw wezenpensioen

De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar wezenpensioen op. Bij overlijden van de deelnemer bedraagt het wezenpensioen 20% van het partnerpensioen als bedoeld in Artikel 8.1 lid 3 en 4 van dit pensioenreglement.

Hoofdstuk 9 Partnerpensioen en wezenpensioen (risicobasis)

Artikel 9.1 Partnerpensioen op risicobasis

1. Het partnerpensioen is op risicobasis verzekerd. Er wordt geen partnerpensioen opgebouwd. Het partnerpensioen bedraagt een percentage van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren vanaf het moment van deelneming aan deze pensioenregeling tot en met de standaard pensioendatum.
2. Voor de berekening van het partnerpensioen wordt voor de vaststelling van het aantal meetellende deelnemingsjaren uitgegaan van de som van:
 - a. de deelnemingsjaren tot het moment van overlijden, verhoogd met
 - b. de kalenderjaren gelegen tussen het moment van overlijden van de deelnemer en de standaard pensioendatum, vermenigvuldigd met de laatst vastgestelde deeltijdfactor op het moment van overlijden van de deelnemer.
3. Het recht op partnerpensioen vervalt bij beëindiging van de deelname aan deze pensioenregeling, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum.
4. In afwijking van het vorige lid behoudt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een aanspraak op partnerpensioen verkregen op grond van ruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen als bedoeld in artikel 3.5 en artikel 7.2 van dit pensioenreglement.
5. Bij (gedeeltelijke) vervroegde ingang van het ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 3.2 van dit pensioenreglement vervalt (een deel) van het partnerpensioen. Bij het vaststellen van de hoogte van het partnerpensioen vervallen de deelnemingsjaren gelegen tussen aanvang van deelneming en ingang van het vervroegde ouderdomspensioen. Dit vindt naar evenredigheid plaats voor het deel dat het ouderdomspensioen wordt opgenomen.

Artikel 9.2 Wezenpensioen op risicobasis

Het wezenpensioen is op risicobasis verzekerd. Er wordt geen wezenpensioen opgebouwd. Bij overlijden van de deelnemer bedraagt het wezenpensioen 20% van het partnerpensioen als bedoeld in Artikel 9.1 lid 1 van dit pensioenreglement.

Bijlage 1 Cijfers en bedragen

Niet van toepassing.

Bijlage 2 Contantewaardefactoren

A. Vaststelling en geldigheid van factoren

De factoren worden voor elk kalenderjaar opnieuw door het bestuur vastgesteld. Deze kunnen jaarlijks wijzigen, onder andere door een wijziging in de risicovrije rente of in de levensverwachting.

De in deze bijlage opgenomen factoren gelden voor (gewezen) deelnemers die in 2019 gebruik maken van de keuzemogelijkheden in de pensioenregeling.

De factoren zijn uitgedrukt uitgaande van de hoogte van de aanspraak/het recht op de pensioenrekendatum (2019: dag waarop deelnemer 68 jaar wordt). De factoren zijn sekseneutraal en leiden tot collectief actuair gelijkwaardige aanspraken.

In de tabellen zijn de factoren voor hele leeftijden opgenomen. Bij een tussenliggende leeftijd wordt de factor bepaald door lineaire interpolatie.

Voorbeeld

Factor op leeftijd 50 = 10

Factor op leeftijd 51 = 11

Leeftijd deelnemer 50 jaar en 2 maanden: $10/12 * \text{factor lft 50} + 2/12 * \text{factor lft 51} = 10/12 * 10 + 2/12 * 11 = 10,1666$

In de communicatie naar (gewezen) deelnemers wordt de hoogte van het ouderdomspensioen gecommuniceerd op de standaard pensioendatum. Deze ligt veelal vòòr de voor de deelnemer geldende pensioenrekendatum. Ook hierbij wordt dan een vervroeging van de aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum naar de voor de deelnemer geldende standaard pensioendatum toegepast.

B. Factoren voor afkoop kleine pensioenen

Indien het pensioen bij pensioeningang lager is dan het wettelijke grensbedrag voor afkoop klein pensioen (2019: €484,09) kan dit worden afgekocht. Hiervoor worden de onderstaande afkoopfactoren gehanteerd.

Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen

leeftijd	Afkoop ouderdomspensioen	Afkoop latent (bijzonder) partnerpensioen	Afkoop ingaand partnerpensioen
18	6,69283	1,91298	41,41605
19	6,83229	1,96212	41,17117
20	6,97453	2,01130	40,92019
21	7,11937	2,06150	40,66234
22	7,26683	2,11296	40,39754
23	7,41682	2,16647	40,12564
24	7,56961	2,22074	39,84637
25	7,72498	2,27680	39,55927
26	7,88287	2,33461	39,26485
27	8,04331	2,39417	38,96252
28	8,20625	2,45631	38,65238
29	8,37187	2,51983	38,33425

leeftijd	Afkoop wezenpensioen
0	18,65235
1	17,91761
2	17,16910
3	16,40550
4	15,62662
5	14,83209
6	14,02160
7	13,19471
8	12,35092
9	11,48992
10	10,61112
11	9,71400

86			6,52826		
87			6,01423		
88			5,53370		
89			5,07891		
90			4,65832		
91			4,27393		
92			3,91372		
93			3,58332		
94			3,28180		
95			3,00794		
96			2,76040		
97			2,53747		
98			2,33956		
99			2,16592		
100			2,01691		

Voorbeeld

Een deelnemer van bijvoorbeeld 68 jaar krijgt bij afkoop bij pensioeningang:

- voor €100 aanspraak ouderdomspensioen €1.711,40 bruto aan afkoopwaarde, en
- voor €100 aanspraak op latent opgebouwd partnerpensioen €523,08 bruto aan afkoopwaarde. Bij deze berekening wordt uitgegaan van de leeftijd van de deelnemer op het moment van afkoop.

Indien er bij het overlijden van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een klein partnerpensioen in gaat en de partner is bijvoorbeeld 30 jaar dan geldt voor €100 recht op partnerpensioen €3.800,80 bruto aan afkoopwaarde. Bij deze berekening wordt uitgegaan van de leeftijd van de achtergebleven partner op het moment van afkoop.

C. Factoren voor (gedeeltelijk) vervroegen en (gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

Deze factoren gelden voor de berekening van de hoogte van een vervroegd of uitgesteld ouderdomspensioen, uitgaande van de hoogte van de aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum (2019: de dag waarop de deelnemer 68 jaar wordt).

Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum en Artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

Ingangsheeftijd	Vervroeging / uitstelfactoren
61	0,68833
62	0,72295
63	0,76041
64	0,80095
65	0,84485
66	0,89241
67	0,94398
68	1,00000
69	1,06183
70	1,13115
71	1,20909
72	1,29692
73	1,39616

Voorbeeld

Een deelnemer van 65 jaar met bijvoorbeeld €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum krijgt bij het vervroegd laten ingaan van zijn pensioen op 65 jaar een uitkering van €844,85 bruto per jaar.

D. Factoren voor variëren in hoogte van het ouderdomspensioen

Bij pensioeningang kan de (gewezen) deelnemer kiezen om zijn pensioen in hoogte te variëren:

- Eerst een hogere en daarna een lagere uitkering of omgekeerd.
- Bij vervroegd ouderdomspensioen een tijdelijke uitkering om het missen van AOW (gedeeltelijk) tot de ingangsdatum van de AOW op te vangen.

De hiervoor gehanteerde factoren kunnen op verzoek van de (gewezen) deelnemer door het pensioenfonds worden verstrekt.

E. Factoren voor de ruil tussen ouderdomspensioen en partnerpensioen

Bij einde deelneming en pensioeningang kan de deelnemer onder voorwaarden kiezen een deel van zijn ouderdomspensioen in te ruilen voor partnerpensioen.

Bij pensioeningang kan een deelnemer onder voorwaarden kiezen om opgebouwd partnerpensioen om te ruilen naar ouderdomspensioen.

Hiervoor gelden de onderstaande ruilfactoren.

Artikel 3.5 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang, artikel 4.3 Ruil partnerpensioen voor ouderdomspensioen en Artikel 7.2 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming.

leeftijd	Ruil €1 OP68 in NP	Ruil €1 NP in OP68
18	3,49864	
19	3,48210	
20	3,46768	
21	3,45349	
22	3,43917	
23	3,42346	
24	3,40860	
25	3,39290	
26	3,37653	
27	3,35954	
28	3,34088	
29	3,32240	
30	3,30361	
31	3,28399	
32	3,26459	
33	3,24497	
34	3,22499	
35	3,20492	
36	3,18509	
37	3,16493	
38	3,14488	
39	3,12505	
40	3,10569	
41	3,08663	
42	3,06809	
43	3,05019	

44	3,03308	
45	3,01675	
46	3,00094	
47	2,98601	
48	2,97249	
49	2,96010	
50	2,94911	
51	2,93987	
52	2,93295	
53	2,92834	
54	2,92624	
55	2,92660	
56	2,93025	
57	2,93684	
58	2,94735	
59	2,96146	
60	2,97854	
61	3,00042	0,33329
62	3,02575	0,33050
63	3,05547	0,32728
64	3,08970	0,32366
65	3,12787	0,31971
66	3,17097	0,31536
67	3,21917	0,31064
68	3,27178	0,30564

Voorbeeld

Een deelnemer van 30 jaar waarvan de deelneming eindigt, ruilt €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum (voor 2019: dag waarop de deelnemer 68 jaar wordt) voor €3.303,61 partnerpensioen.

Een deelnemer die op leeftijd 65 vervroegd met pensioen gaat, ruilt €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum voor €3.127,87 partnerpensioen.

Een deelnemer die op leeftijd 65 vervroegd met pensioen gaat ruilt €1.000 opgebouwd partnerpensioen voor €319,71 ouderdomspensioen met pensioenrekendatum 68. Door vervroeging is de uitkering hieruit bij ingang op leeftijd 65 lager.